

Handläggare
Susanne Al-Basri
Telefon: 08-50803346**Till**
Järva stadsdelsnämnd

Riktlinjer - bedömningsgrunder för barn i behov av särskilt stöd

Svar på remiss från kommunstyrelsen, diarienummer KS 2026/440

Förvaltningens förslag till beslut

1. Järva stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.
2. Järva stadsdelsnämnd beslutar om omedelbar justering.

Sammanfattning

Förslaget till riktlinjer beskriver hur Stockholms stads förskolor ska uppmärksamma, bedöma och följa upp behov av särskilt stöd. Syftet är att barn med liknande behov ska bedömas mer likvärdigt. Riktlinjerna beskriver också när förskolor kan ansöka om extra ekonomiskt stöd för omfattande insatser.

Järva stadsdelsförvaltning är positiv till förslaget. Förvaltningen ser särskilt positivt på att barnets behov ska bedömas individuellt, utan krav på diagnos, och att förskolans arbetssätt och miljö ska ingå i bedömningen. Förvaltningen delar även bedömningen att samarbetet med regionen behöver stärkas och att ansvarsfördelningen behöver vara tydlig när ett barn behöver insatser från båda parter.

Förvaltningen föreslår att Järva stadsdelsnämnd godkänner tjänsteutlåtandet och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Bakgrund

Förskolenämnden fick i kommunfullmäktiges budget för 2025 i uppdrag att ta fram stadsgemensamma bedömningsgrunder för barn i behov av särskilt stöd. Syftet är att öka likställigheten inom staden och mellan kommunala och fristående förskolor.

Förskoleförvaltningen genomförde hösten 2024 en kartläggning av stadsdelsförvaltningarnas arbete med barn i behov av särskilt stöd.

Kartläggningen visade att det finns stora likheter i de behov som ligger till grund för beviljat verksamhetsstöd. Samtidigt finns skillnader i de arbetsprocesser och bedömningsgrunder som används inom staden.

Ärendet

Förslaget syftar till att säkerställa ett gemensamt och systematiskt arbetssätt för barn i behov av särskilt stöd. Riktlinjerna ska vara styrande för Stockholms stads kommunala förskolor och fungera som stöd för fristående förskolor och pedagogisk omsorg.

Riktlinjerna skiljer mellan tre former av stöd:

- *Anpassningar* som genomförs när förskolans ordinarie utformning inte är tillräcklig för att möta barnets behov.
- *Särskilt stöd* som är mer omfattande, varaktigt och individuellt utformat.
- *Extraordinära insatser* för barn med omfattande stödbehov, där kostnaden för insatsen inte ryms inom förskolans grundbelopp.

Anpassningar och särskilt stöd ska rymmas inom förskolans ordinarie ekonomiska ramar. För extraordinära insatser kan en kommunal förskola ansöka om individuellt prövat stöd. Fristående förskolor och pedagogisk omsorg kan ansöka om tilläggsbelopp.

Gemensam arbetsprocess

Den föreslagna arbetsprocessen innebär att barnets behov först ska uppmärksammas och kartläggas på organisations- och gruppnivå. Kartläggningen ska omfatta den pedagogiska, sociala och fysiska miljön. Om de anpassningar som genomförs inte är tillräckliga ska en pedagogisk kartläggning göras på individnivå.

Utifrån kartläggning och analys ska en handlingsplan tas fram. Av handlingsplanen ska barnets behov, planerade insatser, ansvarsfördelning och tidpunkt för uppföljning framgå. Vårdnadshavarna ska vara delaktiga i arbetet och få ta del av handlingsplanens innehåll.

Om handlingsplanen visar att barnets stödbehov kräver extraordinära insatser som inte ryms inom grundbeloppet kan kommunala förskolor ansöka om individuellt prövat stöd, verksamhetsstöd. Fristående förskolor och pedagogisk omsorg kan ansöka om tilläggsbelopp för extraordinärt stöd.

Ansökan och eventuellt beviljat belopp ska grundas på en individuell bedömning. En diagnos är inte en förutsättning för att

stöd ska beviljas och innebär inte heller automatiskt att en ansökan beviljas.

Förskolan ansvarar alltid för att barnet får det stöd som barnets behov kräver, oavsett om ytterligare ekonomiska medel beviljas.

Ansvar och dokumentation

Riktlinjerna tydliggör ansvaret för arbetet. Arbetslaget ska uppmärksamma barns stödbehov. Förskolläraren ansvarar för att pedagogiska kartläggningar genomförs och att handlingsplaner upprättas. Specialpedagog ska vid behov ge stöd i arbetet. Rektor ansvarar för att barn får det stöd de behöver samt eventuell ansökan om individuellt prövat stöd vid behov.

Behov, insatser och beslut ska dokumenteras så att arbetet kan följas upp och utvärderas. Dokumentation ska hanteras enligt gällande lagstiftning för att skydda barnets integritet.

Samverkan med regionen

Om kartläggningen visar att barnet behöver insatser som ligger utanför förskolans ansvarsområde ska samverkan med berörda verksamheter inom regionen inledas. Förskoleförvaltningen föreslår därför att staden och regionen tar fram stadsövergripande samverkansöverenskommelser för barn som behöver insatser från regionen under sin vistelse i förskolan.

Barnrättsperspektiv

Riktlinjerna ligger i linje med barnkonventionens fyra grundprinciper: rätten till likabehandling och skydd mot diskriminering, att barnets bästa ska beaktas, rätten till liv och utveckling samt rätten att uttrycka sin mening och bli hörd. Individuella bedömningar bidrar till att stödet utformas utifrån det enskilda barnets behov och förutsättningar.

Funktionshinderperspektiv

Riktlinjerna kan bidra till ökad tillgänglighet och delaktighet för barn med funktionsnedsättning genom att stödbehov ska identifieras och analyseras utifrån barnets möte med den pedagogiska, sociala och fysiska miljön.

Förslaget innebär att stödinsatser inte ska vara beroende av om barnet har en diagnos. Bedömningen ska i stället utgå från barnets individuella behov och de hinder som uppstår i förskolans verksamhet och miljö. Det stärker förutsättningarna för att barn får det stöd och de anpassningar som krävs för att kunna delta i utbildningen på likvärdiga villkor.

Jämställdhetsperspektiv

Ärendet bedöms vara könsneutralt. Riktlinjerna innebär inte någon skillnad i rätt till stöd eller i bedömningen av stödbehov utifrån barnets kön. Bedömningar och insatser ska utgå från varje barns individuella behov och förutsättningar.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelning förskola

Förvaltningens synpunkter och förslag

Järva stadsdelsförvaltning är positiv till förslaget och bedömer att stadsgemensamma riktlinjer kan stärka likvärdigheten i arbetet med barn i behov av särskilt stöd. En gemensam och systematisk arbetsprocess, där stödbehov identifieras och analyseras och där insatser genomförs, följs upp och utvärderas, skapar bättre förutsättningar för att barn får det stöd de behöver.

Förvaltningen ser positivt på att riktlinjerna tydliggör att bedömningen ska utgå från barnets individuella behov och inte från en diagnos. Förvaltningen är även positiv till att riktlinjerna omfattar kartläggning på organisations-, grupp- och individnivå. Det tydliggör verksamhetens ansvar för att anpassa pedagogiska arbetssätt och lärmiljöer innan behovet av individuella och extraordinära insatser bedöms.

Förvaltningen delar förskoleförvaltningens bedömning att samverkan med regionen behöver stärkas. Stadsövergripande samverkansöverenskommelser med en tydlig ansvarsfördelning kan minska gränsdragningsproblem och motverka målkonflikter när ett barn behöver insatser från både kommunen och regionen.

Förvaltningen föreslår att Järva stadsdelsnämnd godkänner tjänsteutlåtandet och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Toni Mellblom
Stadsdelsdirektör
Järva stadsdelsförvaltning

Jessika von Malmborg
Avdelningschef
Järva stadsdelsförvaltning

Bilagor

1. Riktlinje – bedömningsgrunder för barn i behov av särskilt stöd

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Toni Mellblom, Stadsdelsdirektör	2026-10-15
Jessika von Malmberg, Avdelningschef	2026-10-15